

Cooperar per reforçar els museus locals

Published by [Interacció](#) [1] on 10/07/2015 - 11:22 | Last modification: 17/08/2026 - 15:05

Els deu primers anys de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona reconstrueix la trajectòria que porta de les primeres polítiques de suport als museus municipals a la constitució, el 2001, d'una xarxa estable de cooperació. Més que una memòria d'activitats, el document intenta avaluar fins a quin punt deu anys de treball compartit havien modificat una realitat museística caracteritzada inicialment per la fragmentació, la desigualtat de recursos i importants dèficits tècnics.

**Els deu primers anys de la
Xarxa de Museus Locals
de la Diputació de Barcelona**

INICI DE LA XARXA DE MUSEUS LOCALS
DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Coordina: Miquel Àngel Gual
Coordinadors: Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual

Col·laboradors: Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual, Miquel Àngel Gual

Barcelona, 2011

La Xarxa neix d'un procés iniciat molt abans. Des de finals dels anys vuitanta, la Diputació havia anat desplaçant la seva actuació des de la gestió directa de museus cap al **suport als equipaments municipals**. Les Jornades de Museus i Administració Local de 1988 i la creació, l'any següent, de la Comissió de Cooperació dels Museus Locals van establir les bases d'aquest model. El 2000, la Comissió ja reunia 37 museus de 29 municipis, amb dimensions, col·leccions i recursos molt desiguals. El diagnòstic realitzat aquell any va mostrar que la cooperació existent havia arribat a un punt en què calia convertir-la en una estructura més estable, capaç de prestar serveis directes i d'adaptar-los a les necessitats diferents dels centres.

La Xarxa de Museus Locals, formalitzada el 28 de juny de 2001, respon precisament a aquesta situació. El seu plantejament parteix de la idea que **la cooperació permet compensar parcialment les desigualtats de capacitat entre museus sense anul·lar-ne l'autonomia**. No es tracta de crear un museu únic ni d'homogeneïtzar els equipaments, sinó de compartir recursos, coneixement i serveis que molts municipis difícilment podrien desenvolupar individualment.

La principal aportació de la Xarxa és convertir la cooperació supramunicipal en una infraestructura estable de suport als museus locals.

El document diferencia entre una **"Xarxa invisible"**, formada pels serveis que reforcen internament els museus, i una **"Xarxa visible"**, orientada a la seva relació amb els públics. En el primer àmbit s'inclouen la documentació de les col·leccions, la conservació i restauració, el préstec d'equipaments, l'assessorament, els estudis, les subvencions, les jornades professionals i la formació. En el segon apareixen els programes de cultura i proximitat, l'accessibilitat, les exposicions itinerants i les actuacions de difusió i comunicació. Aquesta doble estructura revela una concepció del suport públic que combina **enfortiment institucional i projecció social dels museus**.

Un dels exemples més clars és la documentació de les col·leccions. El diagnòstic inicial detectava 186.517 fitxes d'inventari pendents i una informatització encara molt incompleta. La Xarxa converteix aquest dèficit en una línia prioritària de suport continuat, entenent que documentar els fons no és una tasca merament administrativa: és una condició per conservar-los, gestionar-los, investigar-los i relacionar-los amb el territori i la ciutadania.

El balanç realitzat al cap de deu anys confirma una elevada legitimació del model entre els mateixos museus. L'enquesta de 2010, contestada per 39 dels 63 centres de la Xarxa, atorga als serveis una valoració mitjana

de **8,90 sobre 10**. La dada més significativa apareix en comparar-la amb la valoració que els museus fan de la seva pròpia participació en el funcionament de la Xarxa, que baixa fins al **6,54**. El resultat assenyala una tensió important: la Xarxa és percebuda com a molt útil, mentre que la implicació efectiva dels seus membres és força més desigual.

Aquesta diferència permet llegir el document més enllà del balanç institucional. La cooperació funciona especialment bé com a **mecanisme de provisió compartida de capacitats**, mentre que sembla menys consolidada com a espai de corresponsabilitat entre els museus. Les prioritats expressades pels centres per al futur també apunten cap a aquesta evolució: projectes conjunts de difusió basats en les col·leccions, formació en línia, revisió especialitzada dels fons, actuacions específiques per als museus petits o noves formes de cooperació tecnològica.

Nota de l'editor (2026). Llegit avui, el document té interès perquè permet observar una concepció de les xarxes culturals molt vinculada a la **construcció de capacitat pública compartida**. La seva mirada és essencialment institucional i tècnica: documentació, conservació, formació, equipaments, difusió i eficiència dels serveis ocupen el centre de l'avaluació. Hi tenen molta menys presència qüestions que posteriorment adquiriran més pes en la museologia i les polítiques culturals, com la participació ciutadana en la definició de la institució, les desigualtats culturals, la diversitat o els drets culturals. Aquesta limitació no resta valor al model que descriu. Ajuda a situar-lo històricament: el repte principal de la primera dècada era **fer més sòlids els museus municipals mitjançant cooperació, especialització i serveis compartits**.

Referència

Diputació de Barcelona, Oficina de Patrimoni Cultural. (2015). *Els deu primers anys de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona*. Diputació de Barcelona.

[Consultar el document complet](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: equipaments culturals

Tags: patrimoni cultural

Tags: gestió cultural

Tags: avaluació de polítiques culturals

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2015/cooperar-museus-locales>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e150183.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5906>